

46. La cacera de l'àliga (St. Privat d'en Bas)
Informador: Melcior Casamitjana i Anglada
Edat: 79 anys
Transcriptors: M. Adam, L. Pons, J. Veny
Enquestador: M. Badia
Data: 19 agost 1975

46

La cacera de l'àliga

(Sant Privat d'en Bas)

pər dəzɣr,asjə m batf f,e malb'e | l uɟ dr'et | i ʒ,ɔ no səβ,iə tir'a m əl m,uskɫ əsk'erə | β,iə də tir,a m əl dr'et | i s,emprə tir,aβə də t'ɔr' | no β,iə siyud m'aj b,ɔŋ kəsəð'o | prɔ | m əɣrəð,aβə ð ən'ari pər pəs,a l r'atu | i k,azi s,emprə n,aβə s'ol | <1> pərð,iwz | kun'ixs || j əm b,atf truβ,a wəβə βəɣ'adə || k əŋk,arə m rək'ɔrdu ðəl pw,est unt 'erə | kə sə m b,a prəzənt'a dəβam m'ew | bul'an | un 'aliɣə || ʒo no β,iə tirad m,aj kap t,iru əmb'un | əmb ,un us,eɫ əl b'ɔl | prɔ k,o^o kə sə m b,a prəzənt,a dəβam m'ew əst,eɫ əf'is | no β'af | no β,af puɣ,emə ðətən'i: li β,atf tir'a || i βa k'awrə || keɫ 'aliɣə βj,at əm g,erə m,ɔrt ən ə m'i | keɫ 'aliɣə βj,at əm g,erə m,ɔrt ən ə m'i || <2> ba k'awrə | unə m,ikə mez əβ'aɫ d əɫ,a ont ,erə ʒ'o | i ʒ,ɔ m i β,adz ərəŋka k'orə j β,adz ən'ari | i no tən,i atrə m'al sin,o wn ,alə trəŋk'adə | re m'es | i s kl'a | l əriβ,a ʒo ɫ'a | kə ʒ,ɔ l ən,aβə pər əɣəf'alə | əm b,a pləɣ'a (?) <3> | i ʒ,ɔ <4> ɫaβ,ɔ la β,adz əɣəf'a | pə ləz duəz 'aləz ər,an də ləz 'aləz | i βadz ən,a m unə p'edrə | li β,a^{ds} βənt,a wŋ kəβ də k,ap ə lə p'edrə | i ɫəβ,ɔnz βa səmbl'a k erə m'ɔrtə | ɫəβ,ɔ s'i | lə β,adz əɣəf'a j k,ap ə k'azə | pər ənsəŋ'alə | n,o kə βəlge r'e ɫɔ n,o | num,es pər ənsəŋ'alə | ,ɔ m ləz ,aləz əst'ezəz ,erə mez ,alta kə ʒ'ɔ: || unə p,untə ð ,alə tuk,aβə t'erə j un ,atrə ŋk,arə puɣ,aβə mez ənl'ajrə kə ʒ,o | ,er unŋ fen'əmənu β,aj un ,aliɣə ð ək,estəs taŋ gr'əsəs || i pəl kəm'i | m,entrə ʒ'ɔ <4> n,aβa βəf'aŋ kap ə k'azə | d ək,eɫ (...) kə li β,adz dun,a l k'ap | əz βa n,a rətur'n'an | i ʒ'ɔ n,o mə n ədun'aβə | i purt,anlə ʒ,is pə ləs k'aməs | i pə ləz 'aləz | əm ba skəp,a wəβə p'ɔtə | prɔ ʒ'o | pəns,aŋ k erə m'ɔrtə | n,o m baj p,a fe kəβ,al d əɫ'ɔ | i k,ɔn əkeɫ 'aliɣə βa s,e βen rətur'n'adə | əm ba dun,a wn urp,adə k'i | ək,i l b'entrə | əmb ək'eɫs: | g'aŋfus kə f'an | j əm b,a trəβəs'a | əl ʒərs'ej | əm b,a trəβəs,a lə kəm'izə | əm b,a trəβəs,a lə lə kəmiz'etə | j əŋk,arə m b,a rəja f'ɔr' | ə k,i ənə | ən əl b'entrə | <5> əki ŋfr,on dəɫ ɫəmb'r'iɣu | mə β,a f,otr unə rəj'adə kə ŋk,arə rəz,aβə s'aŋ | kə si no ,e siy,ud lə r'ɔβə | ət trəβes ,astə l səz'i | ək,eɫə rəj'adə <6> j ət puð,iə mət'a || ʒa mə n b,adz əsəɣur,a ɫəβ,ɔz də mət'alə | <7> si | no ɫəβ,ɔnz no z βa p,a turn,a rəfe m'es | <8> i lə β,a^fəm purt,a kap ək'i | əki β,a^fəm tən,i l kəpr'itfu | d əwβr'ilə | d əskur'falə | i ə ð,int'rə li β,a^fəm truβ'a | serps | ɫəɣəð'afus | səɣənt'anəs | pəɫs | puɫəstr,ɔts pət'its | (...) ple də k,arn | i: i ʒ'ɔ | əskurs'ons | t,ot u purt,aβə ð,int'rə lə tr'ipə <9> əl ke | <10> əm p,ensu kə s'i | prɔ n,o nʒə lə β,a^fəm p,a mənɣ'ə | no no no n'o | əlz 'ɔsus | əlz ,ɔsuz də ləs k'aməs | ,erəŋ f'ɔrs kom əl f'eru | əɫ,ɔ no no w βl,iŋkə ni w t,ɔrs niŋg'u | pər

46

La cacera de l'àliga

(Sant Privat d'en Bas)

Per desgràcia em vaig fer malbé l'ui* dret i jo no sabia tirar amb el muscle esquerre, via* de tirar amb el dret, i sempre tirava de tort; no via* sigut* mai bon caçador, però m'agradava d'anar-hi per passar el rato* i casi* sempre anava sol.

Perdius i conills. I em vaig trobar una vegada, que encara em recordo del puesto* ont* era, que se'm va presentar davant meu, volant, una àliga; jo no via* tirat mai cap tiro* amb* un ... amb* un ocell al vol, però, com que se'm va presentar davant meu estès aixís,* no vaig ... no vaig poguè-me* detenir: li vaig tirar, i va caure. Quella* àliga aviat em guera* mort a.n* a mi, aquella* àliga aviat em guera* mort a.n* a mi; va caure una mica més avall d'allà ont* era jo i jo m'hi vaig arrencar a córrer i vaig anar-hi; i no tenia atre* mal sinó una ala trencada, re més. I és clar, a l'arribar jo allà, que jo l'anava per agafà-la,* em va aplegar (?) i jo llavò* la vaig agafar per les dues ales, arran de les ales, i vaig anar amb* una pedra i li vaig ventar un cop de cap a la pedra i llavons* va semblar que era morta; llavò,* sí, la vaig agafar i cap a casa, per ensenyà-la,* no que valgués re allò, no; només per ensenyà-la;* oh, amb les ales esteses, era més alta que jo. Una punta d'ala tocava a terra i una atra* encara pujava més enlaire que jo, era un fenòmeno;* vaja,* una àliga d'aquestes tan grosses; i pel camí, mentre jo nava* baixant cap a casa, d'aquell [cop] que li vaig donar al cap es va anar retornant, i jo no me n'adonava i, portant-la aixís* per les cames i per les ales, em va escapar una pota, però jo, pensant que era morta, no en vai* pas fer cabal d'allò, i, con* aquella àliga va ser ben retornada, em va donar una urpada aquí, aquí al ventre, amb aquells ganxos que fan, i em va travessar el jersei, em va travessar la camisa, em va travessar la ... la camiseta i encara em va raïar* fort aquí en.a* ... en el ventre; aquí, enfront del llombrigo,* me va fotre* una raiada* que encara rajava sang, que si no hes* sigut la roba, et travessa hasta* el sagí, aquella raiada;* i et podia matar. Ja me'n vaig assegurar llavors de matà-la.* Sí, no, llavons* no es va pas tornar a refer més. I la vàrem portar cap aquí. Aquí vàrem tenir el capritxo* d'aubrí-la,* d'escorxà-la;* i a dintre li vàrem trobar serps, llagardaixos,* sargantanes, polls, pollastrots petits, ... ple de carn i això, escurçons, tot ho portava dintre la tripa.

El què?

Em penso que sí, però no ens.e* la vàrem pas menjar, no, no, no, no. Els ossos, els ossos de les cames eren forts com el ferro, allò no ... no ho blinca* ni ho torç ningú. Per trencar un os d'aquells no hi via* maneres, cap eina de tall que el pogués trencar,

trəŋk,a wn ,ɔz ð ak'ɛʌs | no j β,iə mən,ərəs kap ,ɛjnə ðə t'aʌ | kə l puɣ,es
trəŋk'a | k,ɛ kəð,aβə β,en usk'aðə | lə lə l ,ɛjnə ðə t'aʌ | 'erə wnə k,ɔzə |
məs'is | nɔ ,erə p,az əstr'aɲ kə s əmpurt,aβən ,ast un f'aj | ləz 'aliɣəs | n^o ,erə
paz əstr'aɲ pərk,ɛ tən,iən lə f,ɔrsə tər'iblə | <11> lə βan | lə β,an əntər'a | əʌa l
,ɔrt əm un kl'ɔt || <12> ək,este z lə m,əβə səf,ɛsiə ðəl kəsa m'ew | rɛ m'es

<1> Enquestadora: «I què caçaven aquí?».

<2> Enquestadora: «Sí».

<3> O bé [pəɣ'a].

<4> Tot i que l'informador pronuncia [fɔ] o [fɔ] que podria interpretar-se com
això, una mena de falca, pensem que pel sentit sembla més adequat *jo*.

<5> Enquestadora: «Caram!».

<6> Enquestadora: «I tant!».

<7> Enquestadora: «Oh! Ja ho crec».

<8> Enquestadora: «Déu n'hi do».

<9> Enquestadora: «No són bones per menjar?».

<10> Enquestadora: «Les àligues».

<11> Enquestadora: «Ja, ja».

<12> Enquestadora: «Déu n'hi do!».

que quedava ben oscada la ... la ... l'eina de tall. Era una cosa massís.* No era pas es-
trany que s'emportaven hasta* un xai, les àligues. No era pas estrany perquè tenien la
força terrible. La van ... la van enterrar allà a l'hort amb* un clot. Aquesta és la meva
safècia* del caçar meu. Re més.